

ВИДОВДАН - ДУХОВНИ ОРЈЕНТИР СРПСКОГ НАРОДА

Ваша преосвештенства, часни и преподобни оци, преподобне матере монахиње, браћо и сестре, помаже Бог!

Данас, на 631. Видовдан окупили смо се у овој светој обитељи по десети пут да обележимо догађај који је као ниједан други зацртао судбину нашега народа, дан када смо се завештали небу. За варљиве очи тада се десио само сукоб двају царстава. Борба две војске. Рат око територије. Оно што се заиста збивало био је рат између вере и невере. Богопоклонства и идолопоклонства. То су знала оба цара. Зато су у бој кренули са свим што су имали. Мурат са огромном војском и надом у помоћ кнеза овога света а Свети Кнез Лазар с вером у Бога и у верност своје војске. Исход нам је свима познат. Мурат гине и за овај и за онај свет. Србија је пала под турско ропство. Но да ли су Срби изгубили? Мошти Светог Кнеза говоре да нису. Кивот светог Кнеза постаје за Србе исто што и некада ковчег завета за Израиљ. Као што је некада правоверни Израиљ пао под власт Вавилонаца, тако и Срби падају под власт Османлијског царства. И као што је некада пророк Исаија говорио Израиљу да ће од Господа доћи избављење Израиљу тако и кивот Светог кнеза Лазара пророкује избављење Србима од Османлија. У исто време Косовски бој од оружаног сукоба прераста у метафизичку јединицу. Срби добијају косовску етику као јединицу мере исправности живота. Косовска етика је заснована на православној догматици и укратко би се могла формулисати у гесло: Све за Христа – Христа ни за шта.

Тако Видовдан постаје прекретница у историји и Срба и показатељ читавог света. Видовдан је за нас национални Велики Петак, али и Пасха, прелаз, када смо се као деца новог Израиља, хришћани, одрекли земаљског и кренули ка небеском отачаству и тиме дали нови смисао свог постојања на земљи. Наша историја више није само низ догађаја она има и свој свештени смисао.

Узрок косовског пораза је пронађен не у слабој опремљености војске већ у српској неслози. И то је оно због чега читава поколења нашег народа приносе Богу покајање са молбом за избављење. Кривица није знала за привилеговане па је пала и на раскалашност великаша, проклете им душе, који су како каже песма на коњима улазили у цркве и копљем узимали нафору. Ропство под неверницима истребило је властелу српску али није

успело да уништи господство српско. Лик светих Немањића и Светог Кнеза који, како је записано на мраморном стубу,

„Бејаше велики самодржац, чудо земаљско и рига српски, звани Лазар, кнез велики, побожности непоколебими стуб, доброразумља пучина и мудрости дубина, огњени ум и заштитник странаца, хранитељ гладних и миловање ништих, скорбних миловање и утешитељ, који воли све што хоће Христос, коме иде сам по својој вољи“ остаће заувек образац Србима какви треба да буду. Тако да је убиством кнеза то семе господства заливено његовом крвљу и многоструко се умножило у кметовима српским, народним кнежевима. Зато и не чуди што су турске дахије, кад је Србима „земан дошао“ да „ваља војевати за крст часни крвцу прољевати“ , прво наложили сечу кнезова јер су у сваком од њих видели Лазара. Надали су се да ће тако обезглавити рају која зулум трпети није могла више и одвратити је од устанка.

Истини за вољу, и раније су покушавали Срби пар пута уз помоћ туђе руке да се ослободе ропства које им је задавало ране по телу народном те смо се патили као праведни Јов, али није била воља Божја да нам избављење дође од других. То своје поуздање у друге људе плаћали смо као народ скупо, великим сеобама и још већим страдањима и мучењима.

И тек кад смо, 400 година после оног првог Видовдана, своју наду положили у Бога и у своје руке почело је ослобађање Србије. Устала је Србија под Карађорђем задојена косовском етиком која је постала она васкрсавајућа сила нашег народа за који су многи мислили да ни на шта велико није спреман. Уз помоћ Божију и све небеске Србије васкрсла је земаљска Србија. И то јединство ове две Србије осећа и народни песник када каже да је за рат била рада сиротиња раја и Божији угодници, што је само исповедање народне вере да те две Србије чине једну целину, као душа и тело. И ово живо осећање народа о јединству двеју Србија је плод Видовдана.

Од Карађорђевог устанка до Кумановске битке, те војничке освете за Косово, прошло је још сто година. Слобода сваког делића Србије је плаћана крвљу српских синова. Зато смо је и називали златном јер смо је скупо плаћали. Ценећи ту слободу и желећи да избегнемо још једно ропство пошли смо у рат против Аустроугарске империје. Нисмо ни слутили да ће се тај сукоб претворити у Први светски рат. И ето, већ други пут за 100 година, Видовдан и његова етика су утицали на ток историје целог света. Косовски завет је два велика царства сломио јер је он заснован на Христовој науци а ова царства су била вођена похлепом.

Млада слобода, по речима светог владике Николаја, захтевала је своју хигијену и своју медицину. Да би слобода била здрава, говорио је свети владика, мора се држати у Божанској чистоти и правди, мора се одевати у Божанску милост и светлост, и мора се хранити – самим Богом. Срби нажалост нису послушали речи свог пастира па су из Другог светског рата изашли донекле слободни телом и много више поробљени безбожном идеологијом. Још је свети владика говорио да ниједан Србин никад није постао безбожник мислећи својом главом него туђом.

Што због дуге поробљености безбожном идеологијом што из уских шићарцијских интереса доста је Срба поверовало да је боље мислити туђом главом. Данас се број тих туђеглаваца а суштински празноглаваца умножио међу нама. Прво су смисли у својим туђим главама да је добро позивати се на косовски завет како би прикривали своје ситне интересе не би ли нам огадили оно што нам је најсветије. Сада нам исти ти говоре да је све то само мит коме ми глупо робујемо. То је терет којег се што пре морамо одрећи како би нам било боље. Ти несрећни зидари наше земаљске среће и борци за земаљску Србију траже да се одрекнемо небеске Србије и Видовдана. Не знају да одбацивањем Видовданске етике, одбацују онај крајеугаони камен на коме је саграђен читав овај народ. Нису научили ни то да ко се спотакне о овај камен, разбиће се; а на кога он падне, сатрће га. На овом крајеугаоном камену, који спаја сва покољења нашег народа од оног првог Видовдана до данас, градили су сви наши преци своју будућност и ми им у томе морамо следовати уколико желимо да се одржимо као народ, да сачувамо свој идентитет. Земаљска Србија без небеске Србије је тело без душе, а то је леш који би белосветски лешинари врло брзо разграбили.

Браћо и сестре, рекао сам већ да наша историја има и свој свештени смисао. То су знали сви наши крштени преци. Знали су да је Господња земља и све што је на њој. Својим духовним видом су видели да над читавим светом бди недремајуће око Саздаатеља света и Промислитеља све историје света. Зато је и свети циљ и жеља наших светих предака била да, по речима аве Јустина, читаву Србију претворе у Свету Србију; да целу Српску земљу претворе у задужбину Божију. Они су тај циљ испуњавали својим животом по јеванђељу. На данашњи дан Свети Кнез Лазар врши смотру Срба. Данас је дан, кад свако од нас треба да се загледа у дубину своје душе и да се запита да ли стоји у војсци Светог Кнеза. Да ли видимо себе у том строју Лазаревих војника? Колико је наших предака у том строју а где смо ми? Да ли се и наше срце, и наша душа као Лазарева приволела царству небескоме? Често смо судије, браћо и сестре, нашим прецима, а шта би било кад би за тренутак они судили нама? Да ли смо се запитали на шта ми њима личимо?

Не чуде ли се они што не идемо на хаџилук ако већ зовемо Косово и Метохију светом српском земљом, српским Јерусалимом? Зар нам је Косово толико далеко? Шта остаје Светом Сави да чини гледајући нас овакве до да на коленима клечи док му се лице бледи од ужаса? Како ћемо остварити његов циљ ако се у земљи Србији забрањују литургије месецима, чак и на Васкрс. Забрањују их туђеглави великаши српски а њихову забрану благосиља патријарх српски.

Стање у коме се као народ налазимо изгледа безнадежно али није тако. Изгледа непроменљиво али то је само обмана оних који се Бога не боје и који о Божијем не мисле. Под зраком незалазне светлости Видовдана тама се разгони и јасно се види шта нам је чинити. Попут наших предака принесимо Богу покајање, пре свега за своје грехе, а пастири и за народне. Опомињимо се свагда косовског завета. То је како рече свети владика Николај, по годинама стара прича али је увек нова по своме значењу. Послушајмо савет премудрог Исуса сина Сираховог који нам говори да не одступамо од приповедања старих, јер ћемо се од њих научити разумности и у време кад то буде потребно даћемо прави одговор. Као цар Лазар иштиме најпре царство небеско и правду његову и Бог ће нам све остало придодавати и отето враћати.

Браћо и сестре, само ако будемо ишли путем који води у живот вечни има наде да ћемо се срести догодине у Призрену, у Приштини, у Пећи, у Гњилану, у Србици, на Газиместану.

Догодине на Косову и Метохији!

Амин. Боже дај!

Протосинђел Дамјан